

Motion till riksdagen 2021/22:278

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Brottsprovokation, anonyma vittnen och övervakning av tidigare dömda

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om brottsprovokation och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga polisens möjlighet till övervakning av tidigare dömda och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge polisen tillgång till befintliga kameror och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka polisens befogenheter att göra razzior hos missbrukare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett system med anonyma vittnen och tillkännager detta för regeringen.

Brottsprovokation

Brottsprovokation ingår i begreppet okonventionella spaningsmetoder och med detta avses ett agerande från polisens sida som syftar till att framkalla ett brott. Motståndet mot denna arbetsmetod finns främst på grund av principen att polisen inte får provocera eller i annat fall försöka förmå någon att inleda en brottslig handling. Det är i grund och botten en sund inställning, men att hårdra denna princip försvårar dessvärre polisens uppdrag att skydda våra medborgare. Om polisen väljer att förhålla sig till vissa regler kan denna typ av metod bli mycket värdefull i kampen mot exempelvis langare och det skulle kunna hjälpa ett flertal människor som fastnat i missbruk. Det finns en rad fall som visar på vilken effekt denna metod har. Den 19 oktober 2018 arresterades 21-åriga Alexander Barter i Texas efter att ha skickat ut en annons där han önskade träffa en person han kunde mörda och våldta. Efter mordet var tanken att han skulle ha samlag med kroppen för att senare äta upp den. Annonser gjorde naturligtvis att polisen intresserade sig för personen, varför en polis tog kontakt med Barter för att sedan utge sig för att

vara en pappa villig att erbjuda honom sin minderåriga dotter. De gick med på att träffas och Barter, utrustad med plastpåsar och en kniv, åkte sedan till den angivna platsen för att möta upp pappan och sedan ta med sig sitt offer till en avlägsen plats. Väl på plats mötte han istället poliser, som kunde arresteras honom.

Tack vare brottsprovokation kunde Barter stoppas och tack vare brottsprovokation finns nu också tillräckligt med bevis för att döma Barter för de fruktansvärda brott han tänkt genomföra. I USA har polisen i många år använt sig av den här metoden för att förhindra fruktansvärda tragedier, men i Sverige saknas denna möjlighet.

I de fall polisen misstänker att denna metod kan förhindra allvarlig brottslighet bör de, genom godkännande av åklagare, tillåtas använda sig av brottsprovokation så länge det inte innebär att den misstänkte inte skulle ha begått ett brott annars. Polisen bör likaså noggrant dokumentera och kunna redogöra för hur åtgärden har genomförts.

Övervakning av tidigare dömda

Hösten 2018 inledde den svenska polisen ett arbete för att undersöka hur personer som dömts för internetrelaterade sexualbrott mot barn kunde bevakas efter att de frigivits, eftersom ungefär tio procent av de som dömts för sexuella övergrepp mot barn återfaller i brott, genom nya domar. I de fall där gärningspersonen utsatt flera barn alternativt barn som de inte känner är risken för återfall ännu högre, enligt en forskare vid Rättsmedicinalverket. Dels som en följd av att polisen inte kan använda sig av brottsprovokation, dels då de saknar möjlighet att ta reda på personernas telefon- eller internetabonnemang finns stora svårigheter. Rådande lagstiftning begränsar polisens möjlighet att följa tidigare dömda för att se om de tar kontakt med barn på nytt. Det är fullkomligt oacceptabelt, varför Sverige bör tillåta polisen att använda sig av brottsprovokation i de fall det anses rimligt samt se över möjligheten att utvidga polisens möjlighet till övervakning av tidigare dömda.

Tillgång till befintliga kameror

Det finns en lång rad kameror som monterats upp som en följd av bland annat införandet av trängselskatt i Stockholm, men det finns även kameror på Öresundsbron, vilka har hjälpt Malmöpolisen när behov av utökad övervakning uppstått (exempelvis under pågående utredning av stulna bilar som sedan lämnat landet). I fallet med kamerorna vid Öresundsbron begär polisen med hjälp av en förundersökningsledare ut bilder av bilar, vilket också bidrar till polisens arbete. Ett liknande upplägg finns vid Svinesundsbron mellan Sverige och Norge.

Att polisen använder sig av befintliga kameror för att förhindra brottslighet, få hjälp vid en pågående utredning eller för att enklare få fast en gärningsman kan tänkas vara en självklarhet för de flesta svenskar, men så är dessvärre inte fallet.

Inte minst vid allvarligare typer av brottslighet är stödet från allmänheten stort för att polisen ska kunna använda redan förekommande kameror, varför det är extra viktigt med en tydlig lagstiftning på området. Riksdagen bör därför uppmana regeringen att återkomma med förslag för att säkerställa polisens möjlighet att enklare och snabbare

använda sig av befintliga kameror i de fall de utreder, följer eller försöker stoppa ett pågående brott.

Razzior

Drogproblematiken i Sverige är allvarlig, och det är lätt att bli mörkrädd då enskilda människors liv kan raseras totalt på grund av ett plötsligt drogberoende. För enskilda individer är livet i missbruk katastrofalt, och flera missbrukare tvingas betala för sina misstag med sitt liv. För deras anhöriga är det lika hemskt och för samhället en enorm kostnad. Det finns helt klart ingenting som kan försvara passivitet bland politiker när det kommer till att förhindra att fler hamnar i drogmissbruk eller stötta de som kämpar mot ett missbruk.

Ordspråket desperata tider kräver desperata handlingar kan komma väl till pass när det kommer till exempelvis missbruk. Ofta handlar det nämligen om människor som tappat kontrollen över sina liv och därför ljuger för både sig själva och allmänheten. Det handlar om människor som trots egen vilja att sluta med sitt missbruk inte klarar av det, och sedan om människor som lever i förnekelse eller skam då de drabbats av något de inte riktigt klarar av att hantera. Oavsett hur det känns för en människa så behöver mer göras för att denna problematik inte ska bli ännu värre. Polisens befogenheter för att förhindra och upptäcka missbruk tidigt måste öka. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att ta fram förslag på hur polisens möjlighet att göra razzior hos missbrukare kan öka.

Anonyma vittnen

Den 3 april 2019 beslutade riksdagen om ett tillkännagivande till regeringen med innebörden att möjligheten till anonyma vittnesmål vid allvarlig brottslighet skulle utredas efter att regeringspartiernas riksdagsledamöter valde att rösta nej till införandet av detta (i likhet med frågan om ett kronvitnesssystem). Det är naturligtvis viktigt att frågor som dessa utreds innan en sådan förändring genomförs, men faktum är att ett system med anonyma vittnen redan finns, med goda resultat, i exempelvis våra grannländer Norge och Danmark.

Vi lever nu i en tid då den grova brottsligheten i Sverige har eskalerat då skjutningar och sprängdåd näst intill kommit att bli en del av det normala som vi läser om i tidningarna. Polisen har oerhört svårt att klara upp dessa grova brott samtidigt som de brottas med en enorm arbetsbelastning. Ett av skälen till att just de gängrelaterade brotten är svåra att lösa är svårigheten att få vanliga människor som kan ha sett vitala delar av brottet att vittna. Vittnen hotas och attackeras, varför privatpersoner helt enkelt inte vågar vittna till följd av ett svagt vittnesskydd i kombination med allt mäktigare gäng på våra gator.

Då samhället är i stort behov av vittnen för att klara av att möta den organiserade brottsligheten krävs nya tag. Regeringen bör införa ett system med möjligheten till anonyma vittnesmål vid vissa brott.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Mikael Strandman (SD)

Sara Gille (SD)